

Opinnäytetyö haastaa ja palkitsee

Vilka, Hanna (2021). Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. 224 sivua. PS-kustannus.

OPINNÄYTETYÖ ON opintojen laajin tehtävä, jossa opiskelija osoittaa perehtyneisyytensä alaan ja sen tutkimukseen ja kehittämiseen. Samalla se on prosessi, jossa opiskelija rakentaa identiteettiään alansa osaajana ja asiantuntijana, kun hän harjaantuu tutkimuksen ja alan tiedon tuottamisen tapoihin ja kirjoittamiseen. Monilla koulutusaloilla opinnäytetyöllä on merkitystä työllistymisessä, etenkin jos sen tekee työpaikan toimeksiannosta ja sen tarpeisiin. Korkeakoululle opinnäytetyö on merkittävä taloudellisesti, koska tutkintojen määrä vaikuttaa korkeakoulun tulokseen. Opinnäytetyö on siten väline moneen: identiteettityöhön, työllistymiseen, työn kehittämiseen ja korkeakoulun menestykseen.

Opinnäytetyössä opiskelija opettelee pitkäjänteistä työskentelyä valitsemansa tutkimustehtävän parissa. Prosessissa on vaiheita, joihin opiskelija voi jumiutua, jolloin työstä tulee ylitsepääsemätön tehtävä. Ohjaaja on opiskelijan tärkein opas ja tuki yhdessä vertaisopiskelijoiden ja mahdollisesti työpaikan ohjaajan kanssa.

Jokaisella yliopistolla ja ammattikorkeakoululla on omat ohjeensa opinnäytetyöhön. Ne auttavat ja tukevat ohjaajaa ja opiskelijaa, jäsentävät työpro-

sessia ja yhtenäistävät korkeakoulun opinnäytetyökäytäntöjä ja arviointia. Ohjeissa määritellään vaihtoehtoiset opinnäytetyypit, jotka samalla viitoittavat työn metodologisia lähtökohtia ja valintoja.

Lisäksi tarvitaan juuri opinnäytteen tekemiseen suunnattua tutkimusmenetelmäkիրjallisuutta. *Näin onnistut opinnäytetyössä* vastaa juuri tähän tarpeeseen.

Teoksen kirjoittaja, sosiologi Hanna Vilka työskentelee yliopistonlehtorina Tampereen yliopistossa ja tuntiopettajana Aalto-yliopistossa. Hän on julkaissut tutkimuksen ja opinnäytetyön tekemisen avuksi useita kirjoja 2000-luvun alusta lähtien. Tuoreimmassa teoksessaan Vilka lähestyy opinnäytetyötä ratkaisukeskeisesti. Hän ennakoii opinnäytetyön tekemisen pulmakoh- tia ja ohjaa opiskelijaa etsimään ratkaisuja niihin. Pulmakohtia avaavat kysymykset, joiden avulla lukija pääsee pohtimaan tutki- mustaan.

OPINNÄYTETYÖ SYNTYY OPPIMIS- JA OHJAUSPROSESSISSA

Teoksen ote on pedagoginen. Lukijaa ohjataan opinnäytetyön menetelmällisissä valinnoissa ja tutkimuksen teon risteyskohdissa pohtimaan kysymysten avulla tut-

kimustaan ja valitsemaan, mihin suuntaan etenee. Kirjoittajan kokemuksen mukaan pohdiskeluun käytetty aika helpottaa työskente- lyn seuraavia askeleita: tutkimus vaatii aikaa ja ajattelua.

Alkusanoissa Vilka rajaa, mitä lukija voi saada teoksesta: välineitä ymmärtää opinnäytetyön teke- misen ”risteileviä polkuja” ja op- pia välttämään umpikujia. Teos ei kuitenkaan ole niksiopas eikä reseptikirja.

Kirjassa on neljä sisältöalu- eiltaan monipuolista ja kattavaa päälukua. Kukin niistä alkaa opis- kelijan ja ohjaajan dialogilla, jossa esitetään keskeisiä luvussa käsi- teltäviä kysymyksiä. Lukija pu- hutellaan sinämuodossa, hänelle esitetään jatkokysymyksiä ja jopa annetaan suoria neuvoja tutki- muksessa etenemiseen.

Ensimmäinen luku käsittelee opinnäytetyötä tutkimuksena ja tutkimusperustaisena kehittä- mistyönä. Vilka avaa opinnäy- tetyötyyppejä ja niiden yhteisiä lähtökohtia: kontekstia, tutki- musteoriana, kriittistä asennetta,

POHDISKELUUN KÄYTETTY AIKA HELPOTTAA TYÖSKENTELYN SEURAAVIA ASKELEITA: TUTKIMUS VAATII AIKAA JA AJATTELUA.

ymmärtämistä sekä kumppanuutta ja empatiaa. Toisessa luvussa tarkastellaan erilaisia aineistoja hankintatapoineen ja annetaan laajahko työkalupaketti aineiston kokoamiseen. Kolmas luku kattaa tutkimusaineiston analyysin tilastoaineistosta kuva-aineistojen analyysiin. Analysoinnin menetelmistä esitetään määrällisen tutkimuksen sisällön erittely, kirjallisen aineiston sisällön analyysi ja sisältöanalyysi kuvien tutkimiseen. Luvun lopussa on luettavaa laadullisen tutkimuksen eri lähestymistavoista. Neljäs luku paneutuu tutkimuksen arviointiin ja eettisiin kysymyksiin.

OPINNÄYTETYÖ- VAI TUTKIMUSMENETELMÄOPAS?

Opinnäytetyöhön opastavan teoksen kirjoittaminen on vaativa tehtävä. Miten kattaa työhön so-

veltuvan tutkimus- ja kehittämissuorituksen keskeiset menetelmät sekä tutkimuksellisissa että tutkimusperustaista kehittämistyötä soveltavissa opinnäytetyöissä? Miten valita tärkeimmät ja samalla opinnäytteen tekijälle soveltuvimmat tutkimusaineiston hankkimisen ja analysoinnin menetelmät? Miten ottaa huomioon erilaiset tutkimustyyppit ja työelämän kehittämisen menetelmät? *Näin onnistut opinnäytetyössä* on ansiokas lisä aihetta käsitteleviin oppaisiin.

Kirjaan voi tarttua niin opinnäytteen tekijä kuin sen ohjaaja. Se on mainio apuväline myös tutkimus- ja kehittämissuorituksen opetukseen. Pedagoginen, lukijan kanssa keskusteleva lähestymistapa on onnistunut: kirjoittajan esittämät kysymykset johdattelevat opiskelijaa ja ovat hyviä vinkkejä kysymyksistä, joita ohjaajan on syytä esittää opiskeli-

jalle prosessin eri vaiheissa. Kompaktiudestaan huolimatta kirja välttää tutkimuksen tekemisen yksinkertaistamisen.

LIISA VANHANEN-NUUTINEN

TtT, yliopettaja

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu,
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

 <https://orcid.org/0000-0002-2826-6586>

Lisää aiheesta:

Viikka, H. (2020). *Akateemisen lukemisen ja kirjoittamisen opas*. Jyväskylä: PS-kustannus.